

Vývoj ošetrovatelství, ošetrovatelského a zdravotnického školství

Kyasová Miroslava

Katedra ošetrovatelství LF MU

Vývojové linie

- laická péče
- charitativní péče
- organizovaná péče
- profesionální péče

Charitativní péče

- charitativní péče počátky v ranném středověku, péči poskytovaly civilní osoby, první hospice
- vznik prvních křesťanských řádů, zakládání špitálů
- křesťanská láska vyjádřena životem v pokoře, chudobě, milosrdenství a pomoci bližnímu
- Diakonky- poskytovaly péči nejen ve špitálech ale i doma

Faktory ovlivňující vývoj

- vliv náboženství (zakládání špitálů)
- vědecké objevy, rozvoj medicíny
- sociální faktory
- politické faktory
- ekonomické faktory
- významné osobnosti, jejich nadšení, elán a osobní nasazení

Osobnosti ošetrovatelství

- jsou nositeli idejí a myšlenek
- jsou zakladateli, tvůrci a rozvíjí obor
- svými skutky a činy se zasloužily
- o rozvoj oboru ošetrovatelství

Anežka Přemyslovna

- patronka Českého ošetřovatelství
- narozena 1211, nejmladší dcera Přemysla Otakara I.
- celý svůj život a majetek zasvětila péči o potřebné

Anežka Přemyslovna

- založila klášter a špitál sv. Františka při kostele sv. Haštala
- zakladatelka řádu Křížovníků s červenou hvězdou
- první ženou, která založila mužský řád
- první kniha s pokyny jak ošetřovat chudé a nemocné
- zemřela v r. 1282
- svatořečena byla v roce 1989

Nikolaj Ivanovič Pirogov

- ruský lékař,
chirurg, generál,
1810 - 1881
- profesor univerzity
v Petrohradě
- význam ženy při
ošetřování
raněných

Nikolaj Ivanovič Pirogov

- ošetrovatelskou činnost jako krok k řešení ženské otázky
- prvních třicet ruských vyškolených ošetrovatelek
- východní bojiště Sevastopol r. 1854

Florence Nightingalová

- nejvýznamnější osobnost v historii ošetřovatelství 1820-1910
- zakladatelka ošetřovatelství
- studovala ošetřovatelské systémy v Anglii, Německu a Francii
- získala hluboké poznatky a zkušenosti o péči o nemocné

Florence Nightingalová

- vyslána na západní frontu s vyškolenými ošetřovatelkami
- zavedla hygienická opatření, pravidelné stravování
- všechny údaje a skutečnosti evidovány
- pokles úmrtnosti v lazaretu ze 42 % na 2,2 %
- sestrou může být jen vzdělaná, inteligentní, samostatná tvořivá bytost

Henri Dunant 1828 - 1910

- obchodník a bankéř, zakladatel Mezinárodního červeného kříže 1864
- organizace zajišťující první pomoc raněným
- odbornou přípravu laických ošetřujících osob

První Česká ošetrovatelská škola – r. 1874

- emancipační hnutí
- vznik
- význam
- charakter studia
- délka studia
- uplatnění absolventek

Česká (zemská) škola pro ošetřování nemocných při Všeobecné nemocnici v Praze – r. 1916

- vznik
- význam
- podmínky přijetí
- charakter studia
- délka studia
- uplatnění absolventek
- významné osobnosti

Vývoj ošetrovateľského školství v letech 1920 – 1930

- správa ČSČK
- r. 1922 ošetrovateľská škola pro dětské sestry
- sociální postavení sester

Vývoj ošetřovatelského školství v letech 1930 – 1948

podíl sester:

- v době okupace
- ve II. světové válce

Vývoj zdravotnického školství v letech 1948 – 1960

- Zákon č. 95/1948 o jednotné škole
- Zákon č. 103/1951 o jednotné léčebně preventivní péči
- r. 1951 – 3 roky, 11 oborů SZP
- r. 1953 školy do působnosti ministerstva zdravotnictví
- 1956/1957 – abiturientské studium

Vývoj ošetrovatelství a zdravotnického školství v letech 1961 – 1990

- Doc.PhDr. Marta Staňková, CSc. (1938 – 2003)
- Činnost:
 - pedagogická
 - publikační
 - výzkumná
 - organizační
 - zahraniční kontakty

Vývoj zdravotnického školství v letech 1961 – 1990

- 1961/1962 – praxe v územních a závodních zdravotnických obvodech a na poliklinikách
- vládní usnesení č. 7/1967 o prohloubení přípravy SZP
- 1976/1977 – 10tiletá povinná školní docházka

Vysokoškolské vzdělávání sester

- r. 1960 vznik VŠ studia pro sestry při III. interní klinice. 1. LF UK v Praze (dálkové)
- r. 1981 (denní)
- r. 1987 – jednooborové dálkové

VLIV HOPE

- r. 1990 monitorování situace, výsledky
- zásadní obsahové změny, důraz kladen na společensko vědní předměty, rozšíření psychologie, komunikace, psychologie, etiky
- r. 1991 září Modra – vzorový kurz

VLIV HOPE

- r. 1992/1993 – změna v obsahu a ve struktuře vzdělávání jednotlivých oborů SZP
- ŽS – porodní asistentka
- zánik DS + ZS, vznik VS (4leté + 2leté PKS)
- vznik SIP, PSP
- RP – ergoterapeut, fyzioterapeut
- zubní technik
- dentální hygienistka

VLIV HOPE

- 1992/93 zahájení bakalářských studií ošetrovatelství na LF
- Zákon č. 138/1995 Sb. o soustavě základních a středních škol
- 1. 9. 1996 – 35 SZŠ otevírá DVS, DDS, DPA (později DSIP, DSPP, DZZ)
- 1. 10. 1996 Kompetenční zákon převádí zdravotnické školy pod MŠMT
- 9. 4. 1998 Koncepce českého ošetrovatelství
- 1. 9. 2000 vznik odboru ošetrovatelství na MZ ČR (www.mzcr.cz)
- Evaluační mise EU – duben 2002

Studijní program: Ošetřovatelství, obor: všeobecná sestra, porodní asistentka

- 2001/2002
Jihočeská univerzita, České Budějovice,
Ostravská univerzita, Ostrava
- 2002/2003
3. LF UK Praha, LF MU Brno, LF PF
Olomouc, Soukromá vysoká škola
Dr. Ilony Mauritzové v Plzni,
Pardubická univerzita, Pardubice
VZŠ Duškova, Praha

Další vzdělávání sester

- r. 1960 Střediska pro další vzdělávání SZP
- r. 1963 Ústav pro další vzdělávání SZP (ÚDV SZP)
- r. 1986 Institut pro další vzdělávání SZP (IDV SZP)
- r. 1991 Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví (IDVPZ)
- r. 2003 Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCO NZO)

Vstup ČR do EU

- **1.4.2004 - Zákon č. 96/2004 Sb.**, o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (*zákon o nelékařských zdravotnických povoláních*).
- **Velká novela 1. 9. 2017:**
- *Dětská sestra, praktická sestra, terapeut/specialista tradiční čínské medicíny*
- *Zrušena registrace*